

Restaurátori dokumentáció

Weischet Hugó: Paraszt férfi, Rezes Molnár Lajos: Búzavirág, Jakuba János: Parasz tudvar olajfestmények restaurálásáról

Weischet Hugó: Paraszt férfi

Technikája: (olaj, papírdekli)

Méreték: festmény: 60x54 cm, díszkeret: 80x74 cm

Állapotleírás:

Festmény: A festmény viszonylag jó megtartású. A hordozó vastag papírdekli, ami kissé ívesen meghajlott.

Több helyen a feltáskásodott festék lepergett, hiányos, de a festékréteg általában jól kötött az alapozott papír hordozóhoz. Elszennyeződött, enyhén megbarnult, vékony lakkréteg fedi a képet.

Gazdag kolorisztikájú festmény, lendületes, széles pasztózus ecsetkezeléssel.

Díszkeret: Többszörösen javított, bronzporral átkent, metálaranyozott futó díszkeret. A rátét dísz blondell masszából készült, ami a száradás következtében összerepedezett és számos helyen elengedett. A fa összeszáradása miatt a sarkok szétnyíltak és jelentős repedések keletkeztek.

Rezes Molnár Lajos: Búzavirág

Technikája: (olaj, vászon)

Méreték: festmény: 90x80 cm, díszkeret: 110x104 cm

Állapotleírás:

Festmény: A festmény viszonylag jó megtartású és alapozott lenvászonra készült. Vakkerete ékelhető és a szögekkel felerősített vászonhordozó enyhén megereszkedett. Jól kötődik a többnyire vékony, helyenként pasztózus festékréteg a vászonhoz, viszont több helyen a festékréteg feltáskásodott és pergésnek indult. A húzószélek sérültek, a sarkoknál hiányosak.

A festékréteget elszennyeződött, enyhén megsárgult, vékony lakkréteg fedi.

Díszkeret: Az aranyozott-metálozott blondell díszkeret erősen szennyezett, fémszínezése megsötétedett, bronzfestékkel többszörösen átfestett. Díszítése rendkívül hiányos, alapozott-színezett rétegei peregnek. A blondellmassza rátét díszek sok helyen mozognak.

Jakuba János: Parasztudvar

Technikája: (olaj, vászon)

Méretetek: festmény: 46x56cm, díszkeret: 60x70 cm

Állapotleírás:

Festmény: A festmény viszonylag jó megtartású és alapozott lenvászonra készült. Vakkerete ékelhető, a szögekkel felerősített vászonhordozó enyhén megereszkedett. Jól kötődik a többnyire vékony, helyenként pasztózus festékréteg a vászonhoz, viszont több helyen mechanikai sérülések érték a festményt. Ennek következtében a vászon több helyen átszakadt és a festmény felületén függőleges irányú roncsolásos sérülés látható. A húzószélek sérültek, a sarkoknál hiányosak. A festékréteget elszennyeződött, enyhén megsárgult, vékony lakkréteg fedi.

Díszkeret: A díszkeret egyszerű profilú, natúr fenyőfa keret. A fa összeszáradása miatt a sarkok szétnyíltak és jelentős repedések keletkeztek. A keret erősen szennyezett, több helyen apró mechanikai sérülések láthatók rajta.

A restaurálás menete:

A festményeket le kellett választani a feszítőrámákról, majd a feszítőrámák tisztítása, megerősítése, javítása után a rámak fertőtlenítése következett Xylamon szúrlóval. A festmények restaurálását a pergő festékréteg ideiglenes rögzítésével kellett kezdeni, hogy a vászon kisimítása közben további festékvesztés ne történhessen. A vászon kisimítását enyhe nedvesítés mellett óvatos feszítéssel végeztem, hogy az összezsugorodott vászon visszanyerje eredeti formáját. Ezzel elkerülhető, hogy a pergő festékrétegek a végleges konzerváláskor egymásra torlódjanak. A festmény kisimítása után a restaurálást az alábbi pontok szerint folytattam:

1. Konzerválás

- a pergő festékréteg rögzítése Colettával, japánpapír felragasztásával
- a vászon kisimítása nedvesítéssel
- a vászon leszedése a vakrámáról
- a húzószél megerősítése, pótlása Beva 371 oldattal
- a pergő részek konzerválása Beva 371 oldattal, meleg vákuumasztalon
- a festmény felfeszítése a vakrámára

2. Tisztítás, feltárás

- a festmény felületéről a szennyeződések és a megbarnult lakk eltávolítása vegyszeres oldással
- hiányok tömítése és a felületi faktúra kialakítása

3. Esztétikai helyreállítás

- előlakkozás
- a hiányos felületek retusálása megkülönböztetett retusfestéssel
- finiszelés, véglakkozás

4. Díszkeret restaurálása

- a keretek megtisztítása a portól és egyéb szennyeződésektől
- a levált alapozás újra alapozása
- a hiányzó részekről szilikonnegatívok készítése
- a hiányok kiegészítése Artiwood fapótlóval
- a roncsolódott, hiányos felületek kittelése és csiszolása
- a helyreállított felületek metál aranyozása
- patinázás, felületkezelés

5. A festmények beillesztése a díszkereteikbe.

Felhasznált anyagok:

Coletta, japánpapír, desztillált víz, Beva 371 oldat, Tivebond vizes diszperziós faragasztó, zsíralkohol-szulfát, xilamon-xiladekor fakonzerváló fertőtlenítő, Artiwood fapótló, szalmiákszesz, kromofág, alkohol (Alkonek), aceton, lakkbenzin, bolognai kréta, bőrenyv, lenolaj, akvarellfesték, dammarlakk, dublírvaszon.

Sorszám	Leltári szám	Cím	Elvégzett restaurálási munkák
1.	2015.230.1	Weischet Hugó: Paraszt férfi	A festmény restaurálása, a díszkeret restaurálása
			
		Restaurálás előtt.	Restaurálás után.
2.	52.1783.1	Rezes Molnár Lajos: Búzavirág	A festmény restaurálása, a díszkeret restaurálása.
			
		Restaurálás előtt.	Restaurálás után.

3.	2015.342.1	Jakuba János: Parasztudvar	A festmény restaurálása, a díszkeret restaurálása.
			
Restaurálás előtt.		Restaurálás után.	

Fotódokumentáció a restaurálás menetéről

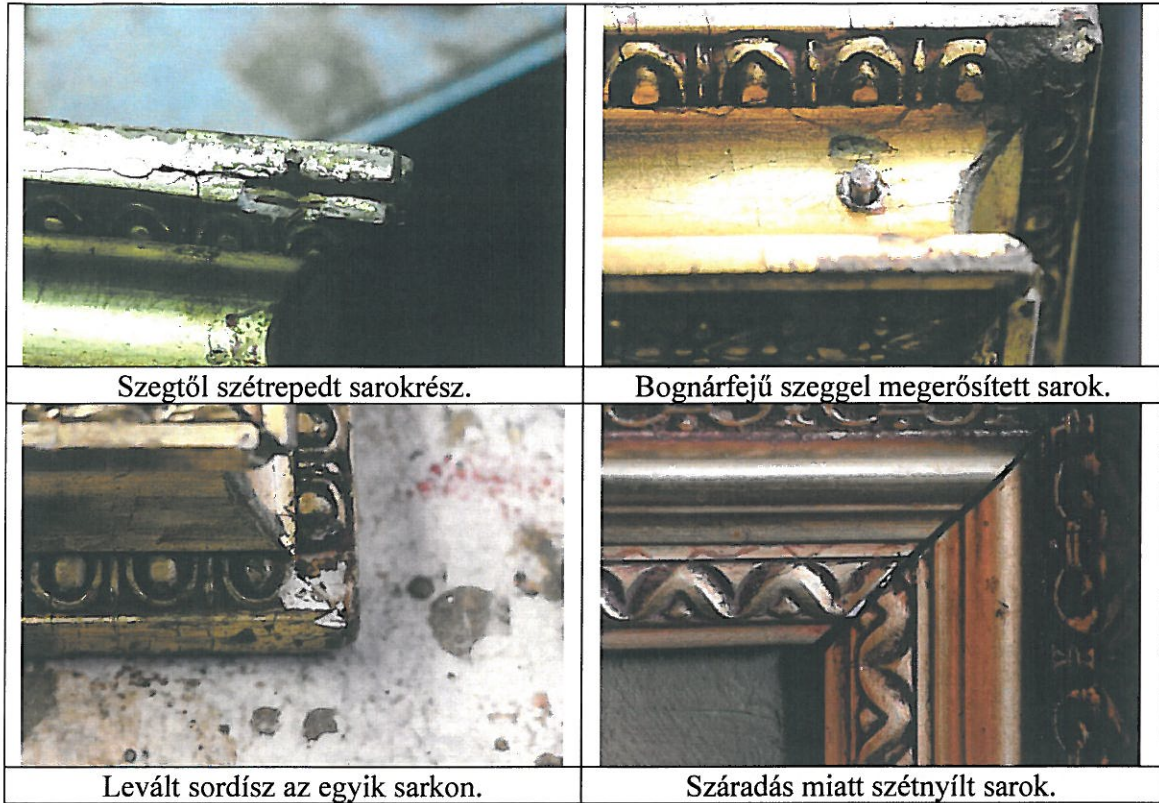
Weischet Hugó: Paraszt férfi

Restaurálás előtt

	
A festmény hátoldala restaurálás előtt.	Régi újság 1943-ból bontás közben.

	
<p>UV felvétel.</p>	<p>Lepattogzott festékhány.</p>
	
<p>Lepattogzott festékhány.</p>	<p>Levált, hiányos felület.</p>
	
<p>Hiányos, lepattant keretrészlet.</p>	<p>Sérült, hiányos keret sarok.</p>

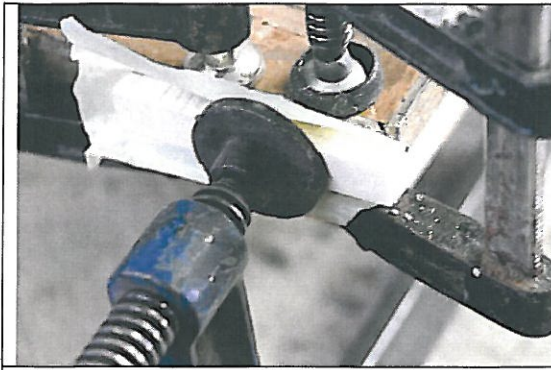

Restaurálás közben

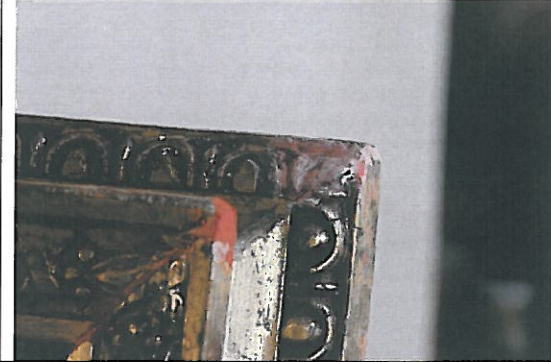

Elrepedt sarok összeragasztás közben.

Hiányok tömítése és kittelése.

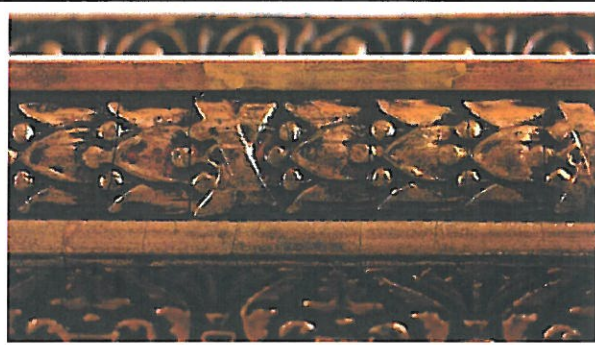
Sérült, hiányos sarok kittelve és kiegészítve.

Sérült, hiányos sarok kittelve.

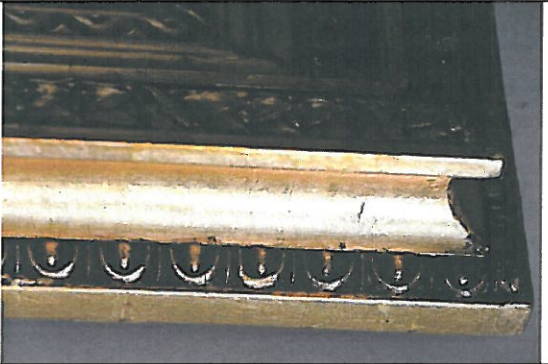
Az összeszáradt sarok kitömítve.

Hiányos részlet restaurálás után.

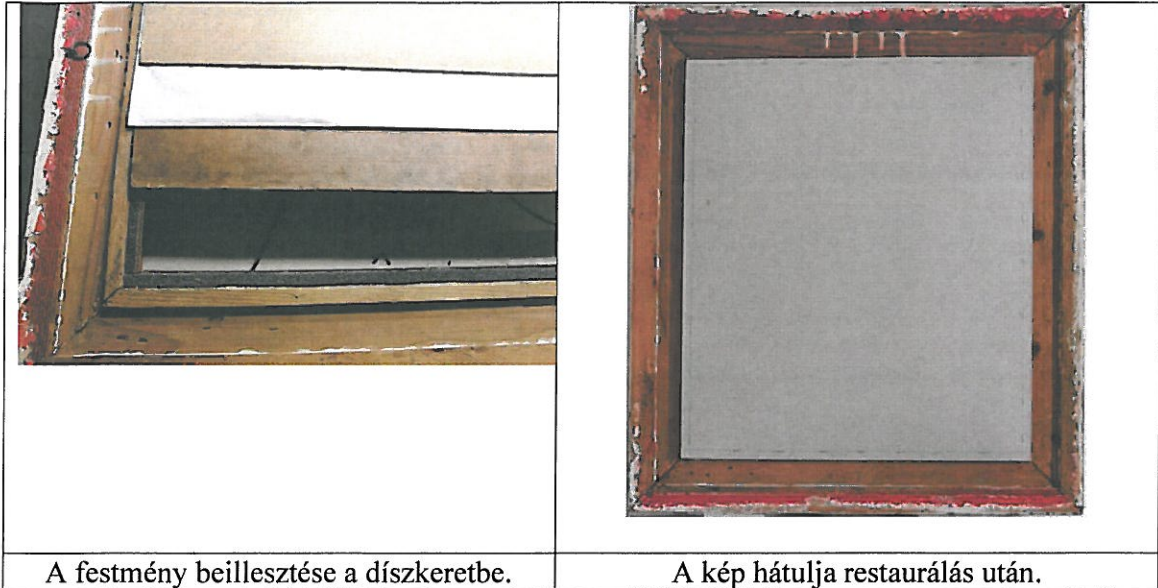

Hiányos részlet restaurálás után.

Díszítő keret restaurálás után.

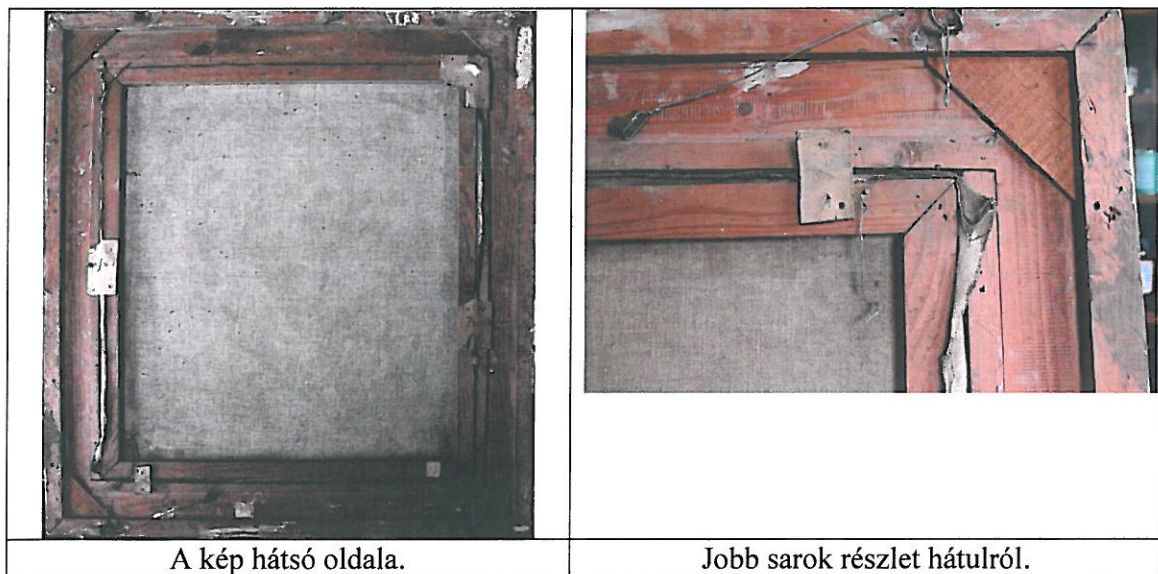

A falcba vékony polifóm hablemezt ragasztottam, ami védi a festményt a sérülésektől. A festmény és a lezáró karton közé savmentes papírt helyeztem.

Rezes Molnár Lajos: Búzavirág

Restaurálás előtt

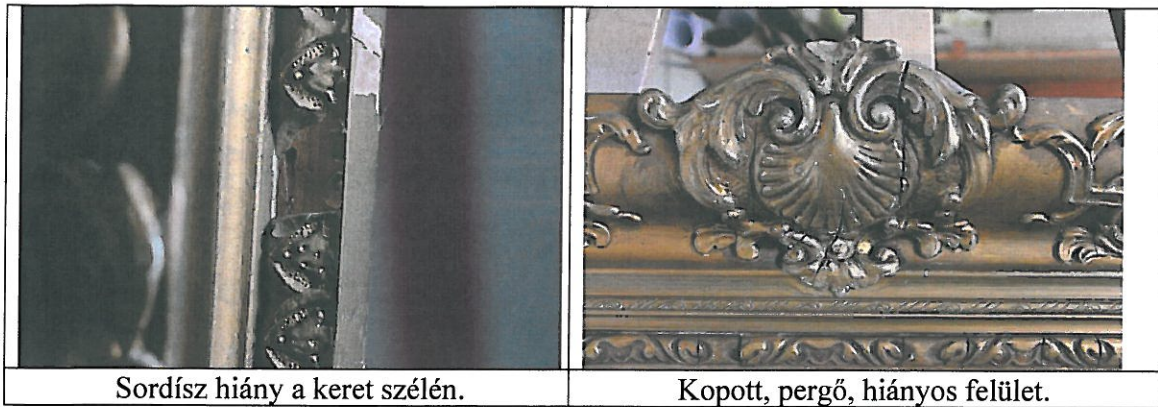

	
Részlet a kagylósan repedezett arcról.	Részlet a kezekről.
	
A kendő melletti függőleges irányú feltáskásodás.	Festékhány és kagylós feltáskásodás.
	
A portré sérült sarokrészlete.	Kagylósan fellazult részlet.
	
Festékhány és kagylós feltáskásodás.	Keresztirányú repedés mentén lazán kötött festékréteg.

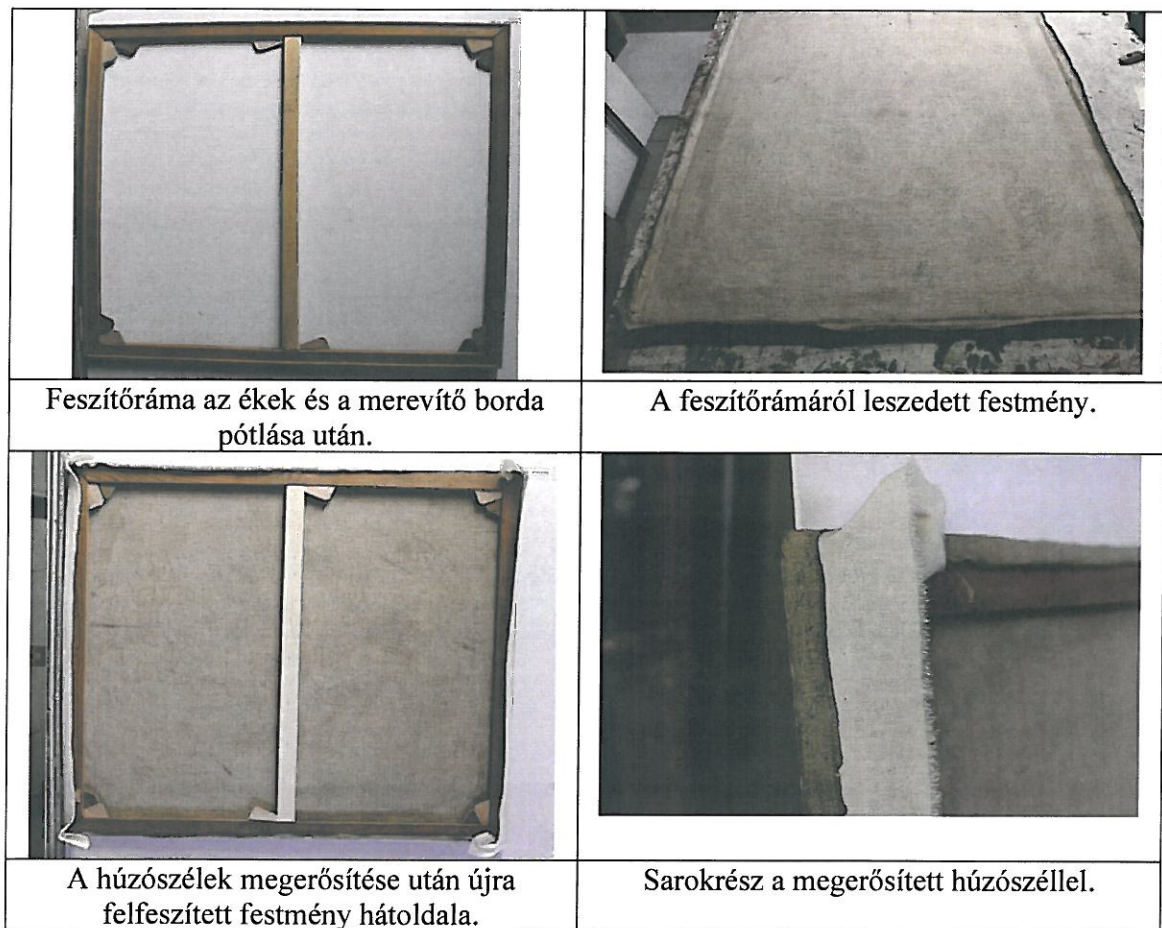

	
<p>Repedések és hiányok a díszkereten.</p>	<p>Hiányos ornamentika.</p>
	
<p>Hiányos ornamentika.</p>	<p>Hiányos ornamentika.</p>
	
<p>Repedések a díszkereten.</p>	<p>Repedések a díszkereten.</p>
	
<p>Hiányos díszítő elem.</p>	<p>Lepattogzott keretszél.</p>

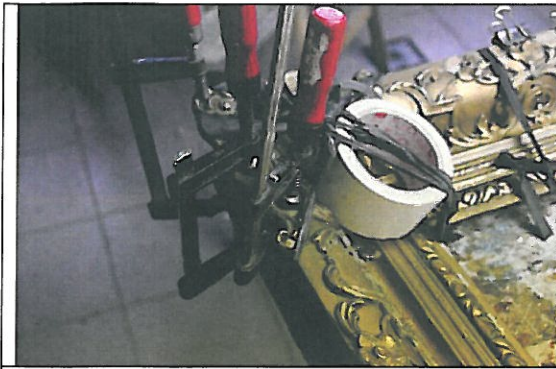
Restaurálás közben

	
<p>Tisztítás közben.</p>	<p>A festmény félbe tisztítva.</p>
	
<p>Arc a pergő részek visszavasalása után.</p>	<p>Pergő részek visszavasalása után, kittelve és retusálva.</p>
	
<p>Pergő részek visszavasalása után.</p>	<p>A festmény restaurálás után.</p>

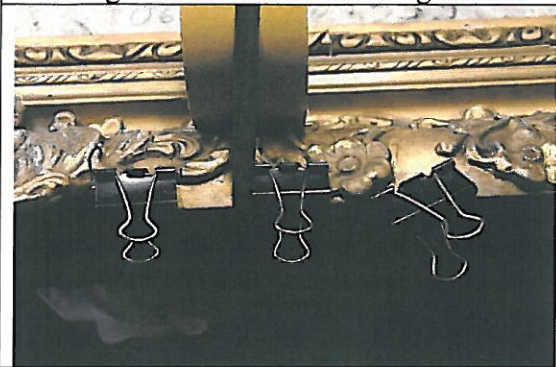

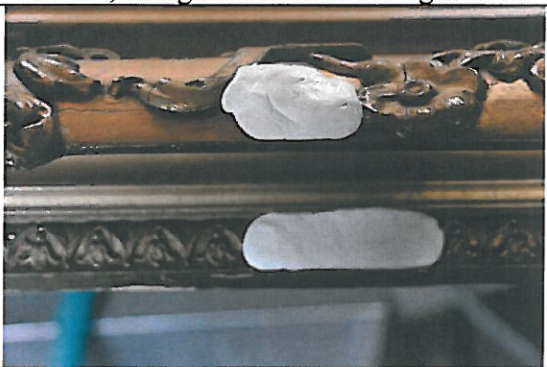
Mozgó sarok díszítés visszarakasztása.

Leváló, mozgó darabok visszarakasztása.

Leváló, mozgó darabok visszarakasztása.

Negatív mintavétel szilikon gumival.

Negatív mintavétel szilikon gumival.

Pótolt, hiányzó elem.

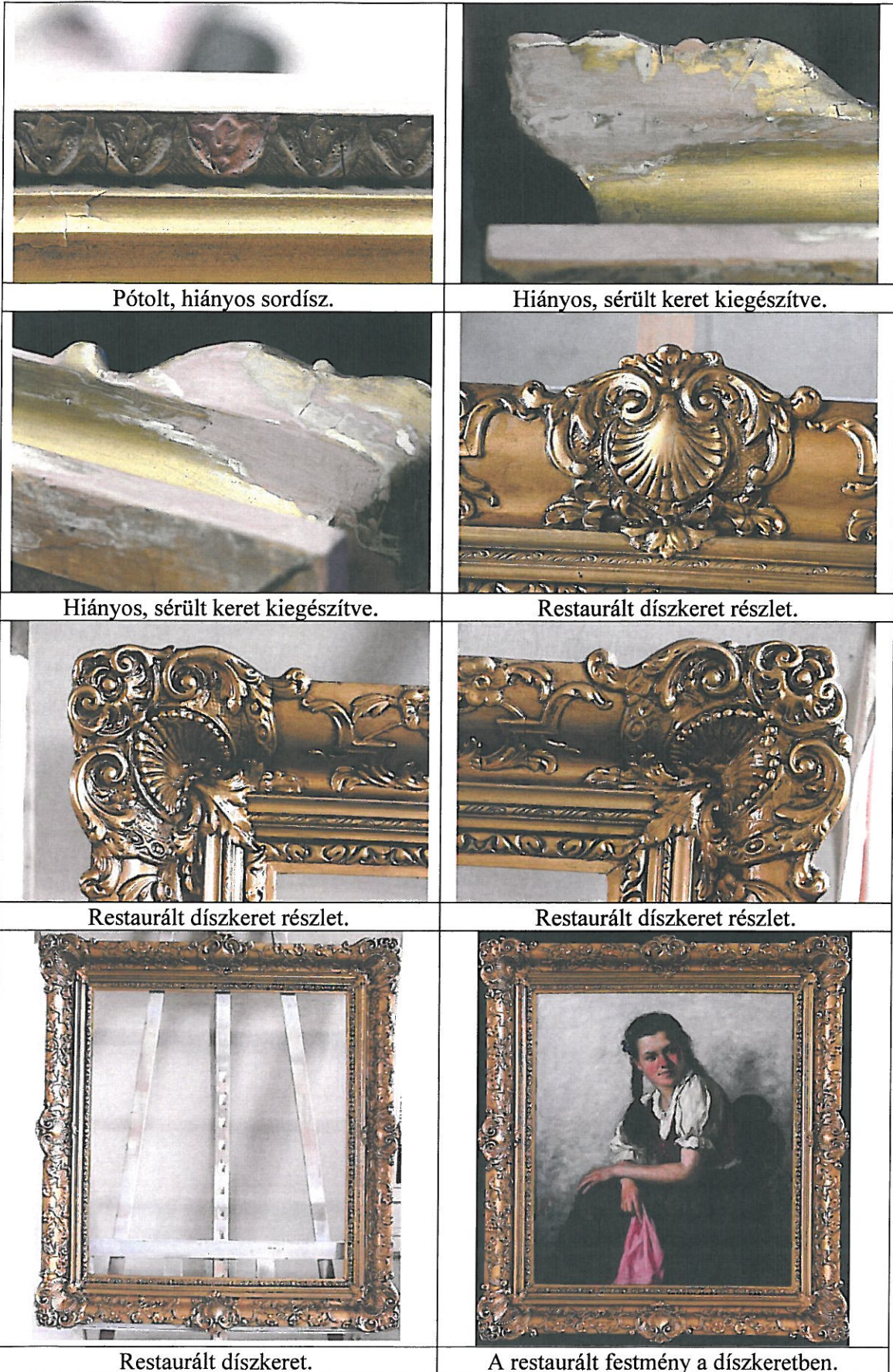

Középső, hiányzó díszítés pótolva.

Sérült sarokdíz tömítve és kikittelve.

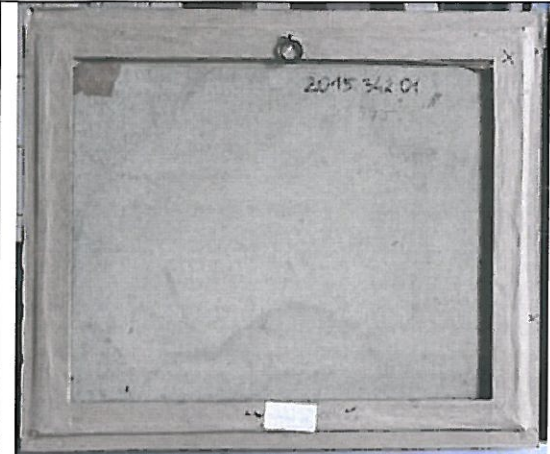

Jakuba János: Parasztudvar

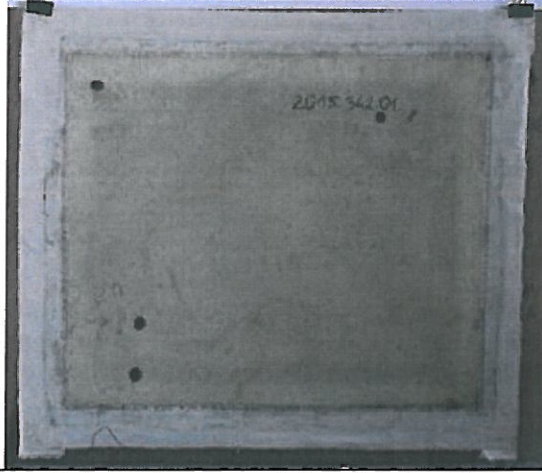
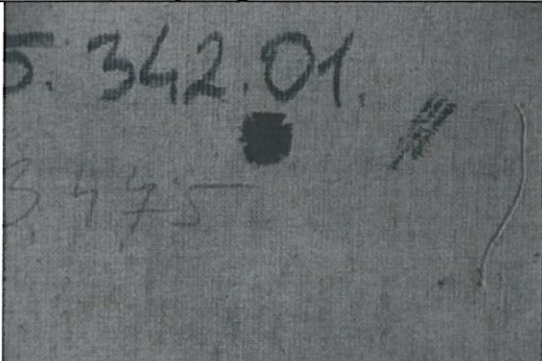

Restaurálás előtt

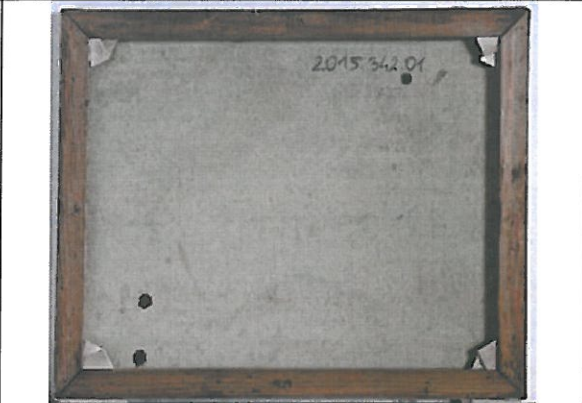

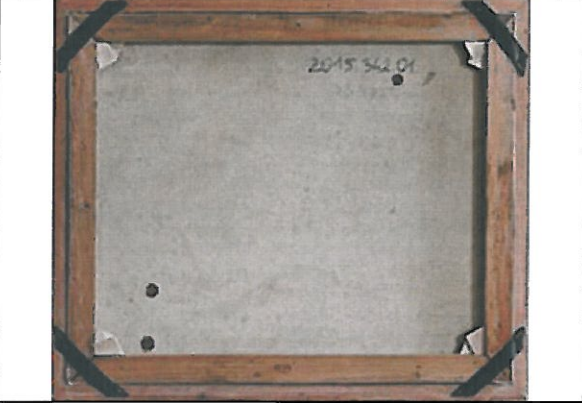
	
A kép hátoldala.	Átszakadt vászon hátoldalról.
	
Függőleges irányú sérülés előlről.	Átszakadt rész kinagyítva.
	
Átszakadt sérülés a háztető fölött.	Hátul enyvvel és papírral rögzített átszakadás.

	
A festmény megerősített húzószéllel.	A festmény megerősített húzószéllel.
	
Bevával felragasztott folt egy szakadáson.	Bevával felragasztott folt egy szakadáson.
	
Bevával felragasztott folt egy szakadásón	Újra felfeszített festmény.
	
Kittelt sérülés a jobb felső sarokban.	Retusált rész a háztető fölött.

	
Kittelt sérülés retusálás előtt.	A megtisztított feszítőráma a pótoltt ékekkel.
	
A festmény retusálás és véglakkozás után.	A díszrámába visszahelyezett restaurált festmény hátoldalról.

Tárolási javaslat:

A műtárgy ideális tárolási körülménye a stabil hőmérséklet és a stabil páratartalom. Vásznonra készült olajfestmények esetében az ajánlások 20°C hőmérséklet mellett $\pm 2^\circ\text{C}$ ingadozást engednek, természetesen minél hosszabb ciklusokban. Az elvárt relatív páratartalom 40–60% közötti, azzal a megkötéssel, hogy 24 órán belül maximum 10% lehet az ingadozás. A kép megvilágítását, fényterhelését a szükséges minimumra érdemes korlátozni.

Békéscsaba, 2022. február 28.

Petrovski Zoltán

Petrovski Zoltán
restaurátor művész

Okl.szám: III-8008/01
Restaurátor kamarai tagsági szám: T4 – 259
Műemléki szakértői nyilvántartási szám: 21-0493

Szakmai leírás – a restaurált alkotások hasznosulása

Az orosházi Nagy Gyula Területi Múzeumban és telephelyein található állandó kiállításainak folyamatos karbantartása és megújítása szükségessé teszi, hogy a bemutatott műtárgyakat és dokumentumokat restauráltassuk. Első és legfontosabb feladatunk és egyben érdekünk is, hogy a látogatók pozitív élménnyel távozzanak a kiállításból. Mindennek nélkülözhetetlen feltétele, hogy a kiállítás és a kiállított műtárgyak eredeti pompájukban tündököljenek. Nem engedhető meg, hogy a bemutatott festményekről peregjen a festék vagy lyukasak legyenek.

A három restaurált festmény(Rezes Molnár Lajos: Búzavirág; Weischet Hugo: Paraszt férfi képe; Jakuba János: Parasztudvar) a Városi Képtár első emeleti tárlatán kapott helyet.

Nagy Gyula Területi Múzeum honlapján az alábbi linken tekinthető meg a pályázati dokumentáció:

<https://ngytm.hu/kozerdeku/palyazatok/>

https://ngytm.hu/wp-content/uploads/2022/05/P%C3%A1ly%C3%A1zat_restaur%C3%A1l%C3%A1s.pdf

https://ngytm.hu/wp-content/uploads/2022/05/NKA_209111_00070_p%C3%A1ly%C3%A1zat_restaur%C3%A1l%C3%A1s.pdf

A **Városi Képtár** 2016. május 1-én került a múzeum szervezeti egységébe. Több neves alkotó indult el Orosházáról a világhírnév felé, és bár többségük elhagyta szülővárosát, mégis egész életük során kapcsolatban maradtak vele. E kapcsolat eredményeként alkotásaik egy részét Orosházának adományozták, mellyel egy városi gyűjteményt alapoztak meg.

Az orosházi Városi Képtár 1996. október 23-án nyitotta meg kapuit az ún. “Bille-házban”. Az épület elődje 1866-ban Bulla Mihály molnár kérésére épült. A Thék Endre 1. szám alatt található Városi Képtár 2016. május 1-je óta a Nagy Gyula Területi Múzeum része, így sok más kötelessége mellett a múzeum feladata lett a képtár, a Zombai utcai műterem és a Városházi Galéria működtetése is.

A jelenlegi Városi Képtár elődje, a Boldizsár István Képtár az Október 6. utcában adott otthont Boldizsár István orosházi születésű festőművész alkotásainak, mely alkotások egy részét maga a művész ajándékozta Orosháza városnak.

Az épület két szintjén és a lépcsőházi folyosókon helyezkedik el Boldizsár István festőművész hagyatéka, Müller Miklós fotóművész hagyatéka, Kerti Károly festőművész hagyatéka, orosházi festők képei és Pap Gyula hagyatéka, a második emeleten az NKA által Orosházára került Báthory Júlia üveggyűjtemény.

A képzőművészeti és iparművészeti gyűjtemény tételes revíziója 2020-ban elkészült, mely revízió során elkülönítettül a restaurálásra váró alkotásokat.

A három restaurálásra kiválasztott kép a Képtár jelenlegi állandó kiállításának része. A neves alkotók képei az elmúlt évtizedekben kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek el.

A **Nemzeti Kulturális Alap** Igazgatósága által megítélt **400.000,- Ft** támogatás lehetővé tette a 3 db festmény teljes restaurálását, melyet ezúton is köszönünk!. Ezzel megvalósult az eredeti szándék, miszerint hosszú távon biztosítjuk a látogatók előtti hasznosulásukat. A festmények az első emeleten vannak elhelyezve - mely helyiségben UV fóliával ellátott ablakok vannak, ezzel biztosítva a fény- UV védelmet -, az alábbi képek mutatják helyüket:

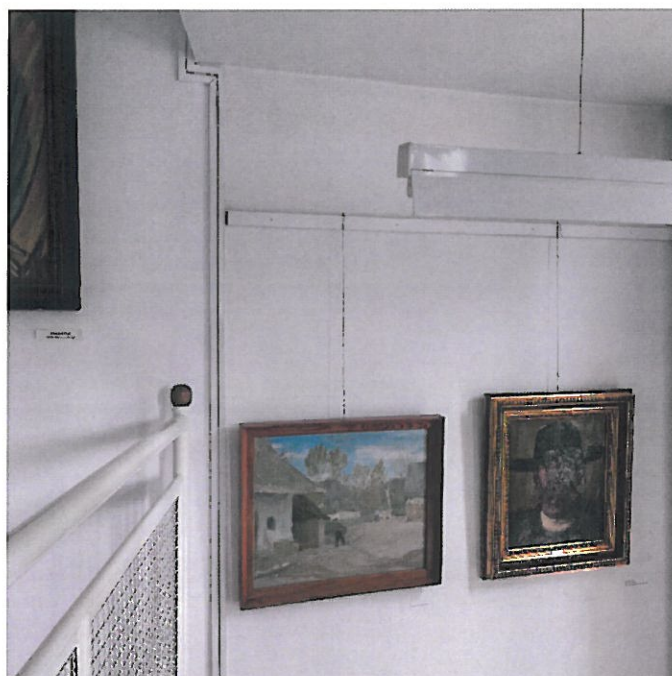
Rezes Molnár Lajos: Búzavirág című festménye –
kiállításban, restaurálás után

Rezes Molnár Lajos: Búzavirág című festménye –
kiállításban, restaurálás után

Jakuba János: Parasztudvar és Weischet Hugo: Paraszt férfi képe –
kiállításban, restaurálás után

Jakuba János: Parasztudvar és Weischet Hugo: Paraszt férfi képe –
kiállításban, restaurálás után

A három restaurált alkotás:

1, **Hugo Weischet** (született szeptember 24-, 1897-ben a Elberfeld , † április 24-, 1976-os a Neuwied) német táj és arcképfestő. 1924 és 1925 között a budapesti Művészeti Akadémián tanult. Hugo Weischet ezután több évig Magyarországon maradt. További tanulmányi tartózkodás következett Svédországban (1932), valamint

Firenzében és Rómában (1934). 1934-ben Weischet megkapta a Nagy Porosz Állami Ösztöndíjat. 1935-ben feleségül vette feleségét, Wilma magyar származású nőt, aki 1954-ben halt meg. Visszautasította Bernhard Rust náci oktatási miniszter ajánlatát, hogy jöjjön Berlinbe, és inkább Solingenben élt, ahol csak helyi kiállításokon vett részt. Miután részt vett a második világháborúban és bebörtönzésben, valamint 1954-ben megújult svédországi tartózkodás után, 1955-ben végül Fahr-ban (Neuwied) telepedett le, ahol „a színek mestere” néven ismerték, főleg a helyi ipar és a táj festményei számára. később pedig portrékhoz. I.a. Martha von Laffert és Karl Bruchhäusert ábrázolta. Ez idő alatt számos kiállításra került sor, például a Neuwied kerületi múzeumban, a Solingeni Német Blade Múzeumban (1962. december 12. és 1963. február 3.), Münsterben és Düsseldorfban. Weischet hosszú betegség után 1976. április 24-én halt meg Neuwiedben. Bazaltlemezzel borított becsületsírja a Neuwied-Feldkirchen körzet Feldkirche temetőjében fekszik. Neuwied városa 1997. szeptember 6. és október 5. között posztumusz szervezett egy kiterjedt kiállítást a város menonita templomában, a város birtokában lévő alkotásokkal és számos magánkézzel. – https://dehu.qaz.wiki/wiki/Hugo_Weischet

„...Rajki Józsefné, az 1963-ban elhunyt szobrász felesége tudósított ezekről az időkről, de Kohánék egész orosházi tartózkodását jól ismeri. A két családot szoros barátság fűzte egymáshoz. Rajkiék 1927-es párizsi útjuk után 1928-ban építették fel házukat, közvetlenül mellettük pedig **Weischet Hugo** és Balló Vilma épített.”
https://library.hungaricana.hu/hu/view/BekesiElet_1976/?pg=97&layout=s

2, Rezes Molnár Lajos (Orosháza, 1896. február 21.–Balatonfüred, 1989. május 3.)

Orosházi középbirtokos család fia, érettségi után könyvelői állást vállal, közben 1916-ban beiratkozik az Iparművészeti Főiskolára, majd 1918-tól németországi ösztöndíjat kap: a bajorországi Pforzheim iparművészeti iskoláján ötvösséget tanul. 1920-tól a müncheni Festőművészeti Akadémián öt évig Carl von Marr a mestere. Hazatérve 1925-ben Orosházán telepedik le. Ekkorra már megnősült és megszületett Mihály fia. 1930-tól 1936-ig a Magyar Képzőművészeti Főiskola növendékeként [[Karlovszky Bertalan]] és [[Glatz Oszkár]] kezei alatt tanul. Művészettörténet tanára Lyka Károly. A Műcsarnok kiállításain ekkor már feltűnnek képei. Tanulmányutat tesz Párizsba, Rómába, Moszkvába, Leningrádba. Előbb Csobánkán, majd Szigligeten épít műtermet, ahol 1938-tól 1966-ig él, később már második feleségével, Liával és kislányával, Hildával. 1961-ben az Osztrák Képzőművészeti Szövetség díszoklevelét kapja.

1966-ban családjával Balatonfüredre költözik, ahol 1986-ig visszavonultságban tovább alkot. Jelentős kiállításokra hiába pályázik, mivel szókimondása miatt a kommunista rendszer által támogatott művész-elit kizárja sorai közül, kiállítási kérelmeit rendszeresen visszautasítják. 1989-ben otthonában éri a halál. Sírja a balatonfüredi köztemetőben van.

Paraszti témájú és a Balaton környékén festett képei művészi munkájának nagyobb részét alkotják. Mindemellet kiváló portréfestő. Élete későbbi éveiben csendéleteket is fest. Portréi, életképei, tájképei főként Glatz piktúrájának szellemiségét és előadásmódját folytatják.

Elsősorban külföldi piacra dolgozott. Festményei jórészt amerikai magyar, osztrák és német gyűjtőkhöz kerültek, illetve egy hazánkba látogató japán állami delegáció egyszerre 10 festményét vásárolta meg.
<https://hu.wikipedia.org/wiki/Szerkeszt%C5%91:Rmhilda/pr%C3%B3balap/>

3, Jakuba János (Békéscsaba, 1909. március 28 - Budapest, 1974. március 14.)

Festő. 1927-31 között szerezte művészeti képzettségét a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. Rudnay Gyula és Réti István volt a mestere. 1958-ban Munkácsy-díjjal tüntették ki, valamint elnyerte a Munkácsy-emlékérmet és a Munka Érdemrend Arany Fokozatát. 1955-től a budapesti és az egeri tanárképző főiskola tanára volt.

1964-től a Magyar Iparművészeti Főiskola tanára, később igazgató-helyettese. 1965-től Szentendrén élt, és 1972-től tevékenykedett az új szentendrei művésztelepen. 1935-től kiállító művész, egyéni kiállításai voltak például a Magyar Nemzeti Galériában, a Szlovák Kultúra Házában, Kassán, Pozsonyban, Komáromban, Prágában és szerepelt. A Műcsarnok és az Ernst Múzeum kollektív tárlatain. Fő témái a békéscsabai falvak és tanyavilág.

Művészete olykor Szőnyi Istvánéhoz közelálló, oldott festőisége mellett tisztelgetben tartja a kép szerkezetét, néha ködszerű, szürkés párába burkolja kompozícióit. Olaj, tempera és gouache-technikával dolgozott, képeit a

folthatású, atmoszférikus tónusfestés, hamvas szürkék, lágyszárgák, derengő kékek, üde zöldek jellemzik. Témavilága elsősorban Békéscsaba és környéke, a szülőföld, a csabai tanyák világa, a parasztemberek és a táj meghitt kapcsolata.

Művei megtalálhatók a Magyar Nemzeti Galériában, a pécsi Janus Pannonius Múzeumban, a szentendrei Ferenczy Múzeumban, a békéscsabai Munkácsy Múzeumban a miskolci képtárban, a restaurálással érintett kép az orosházi Képtárban. [/https://www.kieselbach.hu/muvesz/jakuba-janos_9454](https://www.kieselbach.hu/muvesz/jakuba-janos_9454); <https://artportal.hu/lexikon-muvesz/jakuba-janos-652/>

Orosháza, 2022. május 16.

Pályázati azonosító: 209111/70

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Józó Tamásné [pályázó képviselőjére jogosult] az Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 34. pontjában meghatározott**, az alábbiakban felsorolt **feltétel teljesült**:

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy az általam benyújtott beszámolóban a fenti feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre bocsátom, továbbá a pénzügyi elszámolás során a támogatott tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségeket jogcímek szerinti bontásban, részletesen bemutatom.

Kelt: Orosháza, 2022. május 13.

 Józó Tamásné
pályázó képviselője